

LA ESQUELLA

DE LA

TORRATXA

PERIÓDICH SATÍRICH,
 HUMORÍSTICH, IL-LUSTRAT Y LITERARI
 DONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SENMANA

10 céntims cada número per tot Espanya

Números atrassats 20 céntims.

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LLIBRERÍA, ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20
 BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ

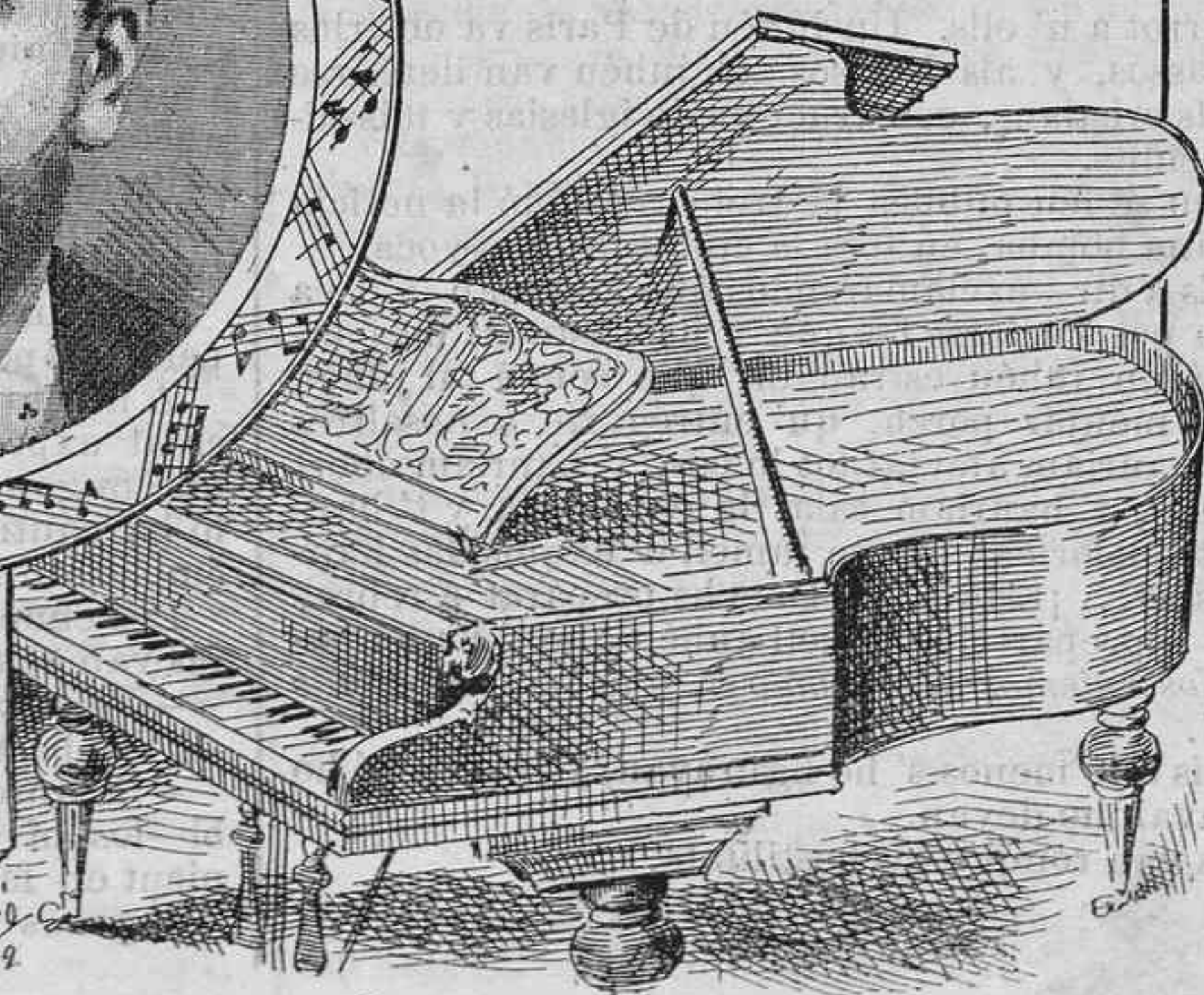
Fora de Barcelona, cada trimestre: Espanya, 3 pessetas,
 Cuba y Puerto-Rico, 4.—Estranger, 5.

CAPS DE BROT

Isaach Albeniz

Posat davant del piano,
 sab fer d' ell tot lo que vol:
 per xó 'ls que 'l senten l' diuhen
 lo *Rubinstein español*.

LA FÈ FORTIFICA

A la gran ciutat de 'n Nyoca no 's parlava d'altra cosa que de ruinas y desastres finanaciers.

Corrián de boca en boca las noticias mes estupendas: se citavan fortunas poderosas que s'havían desvanescut repentinament, de la nit al dematí, com un pilot de cendra, á una bufada de mestral: se deya que tal ó qual casa que gosava 'l crèdit de una antigüetat venerable se 'n havia anat á terra, esmicolada, engrunada, convertida en un informe pilot de runas y desferras.

Semblava talment, atés lo que s'anava contant, que s'hagués entaulat una horrorosa batalla, sangrenta y enconada.

Aixís com en los nostres temps s'ha inventat la pólvora sense fum, produhint aquesta innovació tals rezels entre las nacions enemigas, que ja ni gosan embestirse, de por de ferse massa mal, limitantse á ensenyarse mútuament los medis poderosos de que disposan per atemorisarse, sembla qu'en lo camp agitat de la *Bolsa* s'haja inventat un nou sistema de batallar, tan estrany, tan extraordinari, que fins la pólvora sense fum se queda enrera.

A la *Bolsa* 's dispara ab pólvora sense fum y ab canons que no fan soroll.

De manera que als que no s'hi fican, als qu'estantse tranquils á casa séva, ni veuhen, ni senten, ni presumeixen res, á lo millor los vé á sorprendre la noticia estupenda de la gran derrota de tal ó qual Banch, de aquest ó l'altre sindicat, de la empresa A ó B. Y ab la noticia apareixen las ruinas, los estragos, los morts y 'ls ferits. La batalla ha sigut tan terrible que casi sempre 'n sofreixen dany fins aquells que no hi prenen part.

—Jo—diuhen molts infelissos—tenia 'l méu capitalet en tal ó qual paper que m'assegurava una rendeta passadora. Donchs avuy no tinch més que papers mullats. Era rich; ara soch pobre.

Y 'l desventurat s'escabella. ¿Qué ha sigut? Res: qu'en la invisible batalla hi ha hagut saqueig general. No importa qu'ell no s'haja mogut de casa, vetllant los valors que possehia. A casa séva no hi ha entrat ningú, y no obstant li han robat tot. ¿S'ha vist may major estranyesa?

* * *

La guerra feya temps que durava.

Sucehi que 'ls amos de un ferro-carril que havían donat garrot á un altre, estavan imminentment amenassats de que se 'ls fés justicia, donantlos garrot á n'ells. Un juhéu de París va obrirlos los brassos, y als brassos del juhéu van llensarse aquells cristians, constructors de iglesias y missaires decidits.

Quan se féu pública la treta, caygué la noticia com una bomba, en tota la ciutat de 'n Nyoca.

—Es á dir—exclamaren los que ja tenian la boca oberta per xuclarse'l—que t'has estimat més favorir á un juhéu estranger, que com á tal juhéu no pot menjar porch, qu'entregarte á nosaltres que t'hauriam afeytat tot lo cos, t'hauriam obert en canal, t'hauriam salat la cansalada y t'hauriam transformat en un ramell d'exquisidas llançonissas?... ¡Está bé!... Donchs preparat á rebre, y que 's prepari fins aquell juhéu que t'ha amparat. *Nos valemus tanto como él, y todos juntos más que él.*

Aixís á lo menos s'ho figuravan, y tal com s'ho figuravan ho deyan.

Y 's van rompre las hostilitats.

* * *

La batalla era ferma.

Lo juhéu tirava desde París, y las accions del *Mort* y de la *Mansa* anavan baixant de dia en dia.

Los combatents de la ciutat de 'n Nyoca vinga recullir paper, aguantant lo payro ab tota la energia que requeria 'l cas.

—Vagin venint bombas—deyan.—Tenim las caixas ben blindadas y 'ls disparos del juhéu de París y 'ls ausilis del missaires de aquí no han de fernos mella. Aquests projectils que 'ns envian se quedarán á casa nostra, fins al dia que 'ls vendrem á pes de ferro vell y encare 'n traurém una fortuna.

Durant un any ó més combatiren com á valents, carregant los canons ab moneda, atacantlos ab bitllets de banch y ab valors de la *Frisansa* y dels *Indirectes*.

Ull per ull; dent per dent. No hi ha quartel. Caygui qui caygui.

Y ara embesteixo, ara reculo: aquí m'amago, allá surto: aquí t'armo una emboscada, allá 't tiro la caballeria á sobre, la guerra ab totas las sévas estratagemas, ab totas las sévas passions, anava sostenintse per una y altra part, tenint per únich móvil y per objecte únich la febre del extermini.

* * *

Un detall.

La ciutat de 'n Nyoca té la ditxa de possehir també un acaudalat juhéu, home despreocupat, que may s'enquimera per res, ni per res s'apasiona.

De nom se diu Samuel.

—¿Y donchs—van preguntarli un dia—qué féu vos. mestre Samuel? ¿Cóm no preneu partit pels uns ó pels altres? Un home dels vostres mérits, de la vostra posició no pot permaneixer neutral.

Y Samuel, que passa la nit y 'l dia, ficat en la séva trenyina, com la codiciosa aranya, en espera de moscas, va dir ab tó profètich, digne dels séus biblichs antecessors:

—Deixeuvos de romansos: la verdadera victoria no l'alcança 'l que batalla desesperat, sino 'l que ab tranquilat contempla com los demés se rompen la clepsa.

—Es á dir que....

—Per avuy no dich mes y ara deixeume sol y feuvos enllá, qu'espantariau á las moscas y jo de las moscas visch.

* * *

Un dia 'ls aliats del exércit del *Mort* y de la *Mansa* notaren ab no poca alarma la gran baixa que havian tingut los séus arsenals, avants tan provehits. Havian fet tant foch, que apenas los hi quedava pólvora pera sostenir la batalla.

Reunit consell de generals, vá decidirse per unanimitat, no capitular, ni rendirse; ans al contrari, jugar lo tot pel tot.

No tenian munerari, pero tenian paper, y 'l paper s'empenya.

A la ciutat de 'n Nyoca, no hi falta 'l séu Banch, creat expressament pera aquests y altres apuros que pugan presentarse. Als subterranis del Banch hi ha cantitats inmensas de... la pólvora que s'emplea en las batallas de la *Bolsa*.

Los enemichs del juhéu de París y dels missaires van acudirhi.

—Pólvora.... Pólvora.... Volém pólvora.... —deyan —¿Vos basta la garantia de aquest paper?

—Sempre que 'l cediú á déu per cent sota cambi—los hi van respondre—no hi haurá inconvenient en facilitarvos lo que tant necessitéu.

Y grans masses de paper entravan al Banch de

CARNIVAL DE BARCELONA

La gran mascarada

la ciutat de 'n Nyoca, reanudantse la batalla ab mes feresa que may.

Mentres tant lo bon Samuel s' anava fregant las mans de gust y deya:

—Las moscas s' acostan.... Prompte no tindré més que allargar las urpias. Totas.... totas ellas caurán á la trenyina!....

*
* *

Del dit al fet.

En lo moment mes culminant y decissiu de la campanya, quan los beligerants de aquí s' havian empenyat fins l' ánima, varen rebre per retaguardia una descarga de traydor, en forma de avís concebut en los següents termes:

—Lo Banch de la ciutat de 'n Nyoca, no pot deixarvos un xavo més, y 'us prevé, que si immediatament no retiréu los valors que allí teniu depositats, lo Banch los tirarà á la plassa.

Consternació general.

—¡Aixó es lo mateix que fernos á micas y entregarnos al enemich!...

Pero 'ls moments no eran per lamentarse, sino per pendre una resolució definitiva.

En aquest instant va apareixer la cara riellera y satisfeta de Samuel, donantse ayres de salvador.

—Jo seré—va dirlos—la vostra Providencia: jo 'us salvaré. Contéu ab mí.

Y la manera de salvarlos consistí en quedarse ab tota la massa de paper empenyada, mediant una depreciació considerable.

—Si trobéu—'ls hi digué—qui 'us fassi millors condicions que jo, aneuhi enhorabona: jo no me 'n ofendré. La única idea que m' impulsa es la de fer vos un favor y salvarvos de un verdader desastre. Y tots van sucumbir.

Tres butxins va enviar lo govern d' Espanya á Jerez per acabar ab quatre anarquistas: á la ciutat de 'n Nyoca un juheu sol ha passat los taps á tot un sindicat de banquers, comerciants y rentistas poderosos. Y lo que diu ell:

—La gracia está en que las victimas vos besin las mans mateixas ab que 'ls agarrotéu.

*
* *

Tot se 'n va anar á ca 'n Pistras... tot, menos en Samuel.

Ara li ofereixen tot lo botí, aixís lo que existia sobre 'l camp de batalla, com lo que 'ls vensuts guardavan á casa séva.

—Samuel—li diu l' un—¿voleu acceptar la gerencia del Banch de l' Aygua de Colonia?

—Segons y conforme. En primer lloch heu de admetre las economias que jo 'us proposaré... Y un' altra cosa...

—¿Qué més?

—Heu de llogarme 'ls entressuelos de aquella casa tan bonica que tinch al carrer de la Mànega Ample, y que dintre de pochos dias lo Banch de l' Espadanya 'm desocupa.

—Mestre Samuel—li diu un altre—lo pobre Màrtir Codillat, una de las victimas dels últims successos, vos ofereix la adquisició de tots los valors que té en cartera. ¿Ab quinas condicions los acceptariau?

—Deu per cent sota cambi... Y ara son las nou... A las deu la resposta. Després de las deu tinch altra feyna.

*
* *

La feyna de Samuel consisteix en lo que vaig á dirlos.

En un dels carrers més céntrichs del Ensanche de la ciutat de 'n Nyoca s' hi acaba de aixecar una gran casa. Arrán de terrat hi ha dos átichs, y dintre de cada un d' ells hi havia fet posar la següent inscripció:

En l' un:

La Fe fortifica.

En l' altre:

La esperanza vivifica.

Ara, després de l' última jugada, no vol que 'ls tals lemas estiguin consignats en lletras esculpidas sobre la mateixa pedra, sino ab caràcters d' or. Y com l' alegria li balla per dintre del cos, ha pensat introduhir en ells una petita variant.

Lo primer dirá lo mateix que deya, aixó es:

La Fe fortifica.

Y l' altra dirá lo següent:

Las estanqueras debilitan.

P. DEL O.

À LA MEVA MUSSA

SONET

Temps ha que no m' inspiras, ¡Mussa ingrata!
perque sabs que no tinch una pesseta;
y crech que 'm farás perdre la xaveta
per culpa de la malehida plata.

Me dius sempre 'l mateix:—¡Paga qu' es gata!
si 't parlo de inspirarme una quarteta;
¡y aixó qu' aquesta feyna tú l' has feta
de franch á mes de sis. (¡L' enveja 'm mata!)...

Mes ara ja ho comprench: com ets astuta
volías ferme á mi la gran patota
pera poderte fer l' ama absoluta
y manejar los rals... y la batuta.

Es ma mussa, lector, una xicota
simpática, aixerida y molt guapota.

EGO SUM.

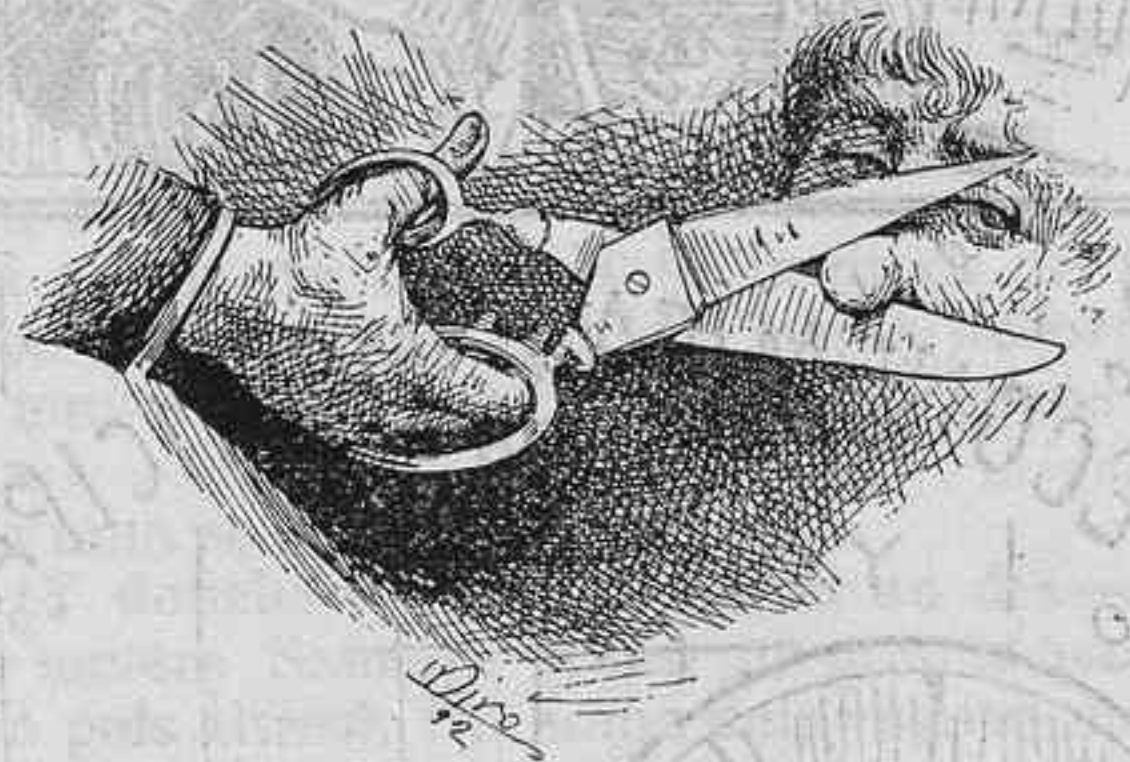
CARASES Y CARASETES

(Valenciá)

DIUEN que les màixqueres van de capa caiguda y es veritat; pero aixó no obsta pera que així que aplega Carnestóltes la fadrinalla perga el jui,—en el supóst qu' en tinga,—y no pensa en atra cosa qu' en ballar y divertir-se, recordant sinse dupte, qu' este món es un fandango y que, com el adaje diu, el que no balla es un tonto.

La idea de disfrasarse es la preocupació constant de mes de quatre jóves, de la distinguida clase de botiguers, que ab perjui dels seus principals, servixen durant estos dies al públich, de mala gana, donanli tot alló que á élls els ses antoixa, manco els jéneros precisament qu' este demana.

Ya botigueret, que pensant en les carasetes, en lloch de una lliura de arrós, li dona á una criá una bola de formaje; y dependent del carrer dels Drets que per tallarli á una sinyoreta un vestit, li talla sinse voler de una tisorá la punta del nàs.

Estes distraccions, en vespres de Carnistoltes, son disculpables hasta cert punt. Així com així, no es còsa tan fácil, com alguns creuen, vestir-se de màixquera y eixir al carrer fets uns mamarrajos á fer riure á tot lo món. Avans en Valencia pera disfrasarse no fea falta cabilar: s' embolicaba un home en un llansol ó se vestia de llaurador, qu' es el traje mes a proposit pera divertir-se, y á l' Alameda falta gent. Unes espartenyas de cànem mes ó man-

co enflocaes, uns camalets de cotó y un jopeti de raso que may deixaba de proporcionar el femater de la casa, un mocador de seda pera el cap, un escapulari y un trabuch constituïen tot l'atavio. Una vegà un home vestit d'este modo se posaba una caraseta de cartó ab un nàs mes unflat que un' albarxina y ja tenia vara alta pera tot: hasta faltar à tot aquell que se li antoixaba. Desde qu' el Ajuntament se proposà acabar ab las máixqueres establint un arbitri sobre elles, contats son els que se disfrasen ab lo traje típic del país. Y se compren: el disfrás de llaurador es mes a propòsit pera el carrer que pera el saló,—última trinxera ahon les máixqueres se defenen,—perque requerix certes llibertats que sols al aire lliure poden consentirse. Per atra banda, la política que tot hu maleja, ha posat en moda el que alguns se disfrasen de personajés coneguts que ha popularisat la caricatura.

Per aixó el qu' en les botigues vejen vostés tantes cares conegudes que se venen à uns preus relativament baratos. Les que mes abunden son les dels oradors. Desde la de Sagasta ab un tupé mes gran qu' el Micalet de la Seu, hasta la de Romero Robledo ab unes dents mes llargues que les uncles de un notari, ja en elles carases y carasetes pera tots los gusts.

—¿De qui es eixa cara que mira de reull?—li pregunta una sinyora à son marit dabant del mostrador de una tenda del carrer de Carabases.

—De Cánovas.

—¿De veres? May hu haguera dit. ¿Si es mes llej qu' el pecat!

—Puix encara li ha fet l'artista favor.

—¿Eixe Cánovas no es andalús?

—¿Quin disbarat!

—¿Puix de ahón es?

—De Vixcaya. ¿No hu coneixes?

—¿En qué?

—En qu' es vixch.

—Si es aixina, mal defecte té pera ser president de ministres—observa la dona rient—perque, encara que no vullga, mirará contra el govern.

Cojufletes més ó menys paregudes, filles de la vulgaritat y del poch coneixement de les persones,

s' escolten tots los dies davant de les carases d' eixos personajés.

La veritat es que com que estes se venen à preus tan baixos, no falta may qui les compri.

¿Qui per vint aguiletes no vol ferse la ilusió de pasar per un home important?

Conech jo à un tal Cristino qu' en sa juventut fou pastiser y que deixà l' ofici pera ficarse à concejal, per lo que encara li dura l' afició à pastisejar, que té la jifladura de creures un orador d' espenta. ¿Vostés hu creuran? Puix tots los anys se disfrasa d' eminencia oratoria. Ha fet ja de Olóza-ga, Sagasta, Castelar y atres parlanxins de primer orde, y l' any pasat tingué la mala ocurrencia de disfrasarse de Martos y anarsen per los carrers donant mates als amichs.

—¿Me coneixeu?—els dia—soch Martos.

Pero estos que saben del peu que nostre home coixeja, li responien:

—Mentira: ¡qué has de ser tú Martos!

—¿Puix qui soch?

—Cristino el pastiser.

El pobre home ha perdut desde llavors la gana de disfrasarse.

En tocant à disfrasos, cada hú se deixa guiar per les seues inclinacions.

Hi ha home que se disfrasa de burro y está en caràcter; porque en realitat hu es.

Hi ha marit que no pot negar la seua sanch torera y se disfrasa de bou: lo més extrany es que li senten bé les banyes. Y així atres disfrasos per l' estil.

Per supost, que si la meua opinió tinguera que prevaldre, prohibiria en absolut qu' els homens se disfrasaren.

Toleraria el que hu feren les dones; pero els homens, ¡jamay!

Res hi ha més ridicul que un home en faldes.

Encara així son molts els que les porten sinse anar vestits de máixquera.

¿Coses del món!

L' afició à les belles arts, que cada dia cundix més, ha posat en moda els balls de trajés.

En ells les carases y carasetes están de més: tot se reduix à qu' els disfrasats se presenten vestits conforme al figuri de cuansevol época.

Desde qu' en Valencia se donà per primer volta en casa de un titul un ball d' esta classe, per esperit de imitació, se han donat també en algunes cases de la classe mitxa.

Enguany sé que vol celebrar un ball d' este género la sinyora de Trenca-Claus, un comerciant en ferro que viu en una de les noves cases del Ensanxe.

Asó portà alborotaes à moltes polles cursis qu' están rabiant per novio.

—¿De què te vists tú?—li pregunta una jove-neta à una amiga seua, torta per més senyes, que sap que té billet pera el ball.

—Jo de Marieta Antonieta... ¿Y tú?

—No hu sé encara. Habia pensat vestirme de Casta Susana, pero com perguí l' ull, tinch pór de fer un mal paper.

—Es veritat.

—El meu novio, que coneix molt bé la Historia, m' aconsella qu' em vista de Princesa d' Eboli, qu' era torta, y à pesar d' aixó, li entrà per l' ull dret à Felip segón.

La veritat es que si segueix la moda, molt pronte estarán de més les carases y les carasetes: porque pera carases les de quatre agüeles verdes, que

plenes de perifollos, veuen vostés per eixos carrers.

¿Pera qué més maixqueres?

J. F. SANMARTÍN Y AGUIRRE.

Madrid: 1892.

¡ESTÍMAM!

¿Carmeta, tú qu' ets cristiana, ignoras que 'ns mana Deu que tothom estimi al pròxim com s' estima á sí mateix?

Si aixó sabs ¿cóm no ho compleixes? ¿per qué, donchs, sorda á mos prechs tan resoltament te mostres y rebutjas l' amor meu?

O tú los debers ignoras que 'ns imposa aquella Lley, ó bé, Carmeta, á ella faltas ab complert coneixement.

Si fins ara ho ignoravas, ja ho sabs desde aquest moment, si al Senyor desobeheixes, al mori irás al infern.

Per lo tant, hermosa ingrata, ton aymador t' ho exigeix: com á tú mateixa estimam.

¡Recórdat que ho mana Deu!

JAPET DEL' ORGA.

FANCH

Dimars lo senyor governador va dir davant del municipi, que Barcelona es una de las primeras ciutats d' Espanya.

En nom propi y en representació dels vehins de la escala, m' apresuro á donarli las gracias.

Pero després d' haver complert ab lo que mana la cortesia, planto 'ls colzers sobre la taula, apoyo 'l cap entre las mans y 'm poso á reflexionar de serio.

¿Qué devia volguer dir lo governador al assegurar que Barcelona es una de las primeras capitales?

¿A qué 's referia? ¿A la industria? ¿A la ilustració dels seus vehins? ¿A l' amplaria dels seus carrers?...

¡Ah!... ¿S' hi jugan alguna cosa que ja sè de qué parlava?

Parlava del fanch.

¡Vaya! Com si ho vejès...

En lo mateix moment en que 'l senyor Ojesto deya aquellas aduladoras paraulas, Barcelona es-ava feta un mar de fanch, un asco, una miseria...

era sens dupte una de las primeras ciutats d' Espanya en lo ram de la falta de llimpiesa.

Jo no sè que ho fa. En cayent quatre gotas, ja tenim los nostres carrers convertits en magatzems de pastetas.

Si las autoritats locals no estessin tan enfeynadas en altrás cosas, tal vegada, ja que aixó no pot evitarse, podria remediarse una mica fent netejar los punts mes concorreguts... ó al menos posant palancas perque 'l públich ne s' hagués de enfonzar fins als jonolls al atravesar *lagos* de barro liquit de color de café ab llet.

Pero aquí tot marxa de la mateixa manera. ¿Hi ha fanch? Que n' hi haja. Si hagués d' arribar un rey ó emperador, ja procuraria l' arcalde que 'ls carrers poguessin lleparse; pero 's tracta de nosaltres, gent de casa, ciutadans pacífichs é insignificants, y l' autoritat opina que no hi ha necessitat de gastar cumpliments ni de fer escombrar res.

Ara com ara, l' ajuntament tracta de establir en un dels edificis del Parch un observatori meteorològich.

Es dir que al municipi lo que li interessa es sapiguer lo que passa al cel.

Lo fanch que hi ha á terra 'l té sense cuydado.

¡Ves si ab los poderosos medis ab que conta 'l cabildo municipal de Barcelona no podria fernos anar una mica més nets y curiosos!...

Y que no digui que no ho fá per rahó d' economias.

¿No 's gastarà ara cent duros premiant una poesia que puga cantarse á Colón?

Donchs molt més útil hauria sigut que en lloch de fixar aquest tema, hagués escullit lo següent:

Cent duros «á la poesia que millor expliqui la manera de treure 'l fanch de las vias públicas.»

Dirán que aixó no es propi de poetas...

¡Qui sab! Los boigs fan bitllas. Ja que 'l problema de la llimpiesa pública no ha pogut ser resolt pels enginyers ¡qui sab si 'ls poetas tindrian més sort!...

Lo mal es que—y d' aixó 'n tinch la convicció—l' ajuntament no dona á aquest assumpto la més minima importancia.

¿Saben que va dirme un concejal á qui jo 'm queixava de qu' en dias de pluja un hom se posava fet una llástima?

—¿Vol evitarho aixó?—va murmurar somrihent—vaji sempre en cotxe.

MATÍAS BONAFÉ

UN TIPO

¿Vostés no 'l coneixen carissims lectors?

Es de lo més raro

que s' ha vist al mon.

Té un cap de carbassa....

¡que dich! de meló;

lo seu cabell sembla

un ram.... d' escardots.

Té 'l front plé d' arrugas,

lo nas vermellós;

la boca de túnel

llarch y prim lo coll.

Los seus ulls ¡no es broma!

son dos sortidors,

puig per abdós l' aygua

raja á discreció.

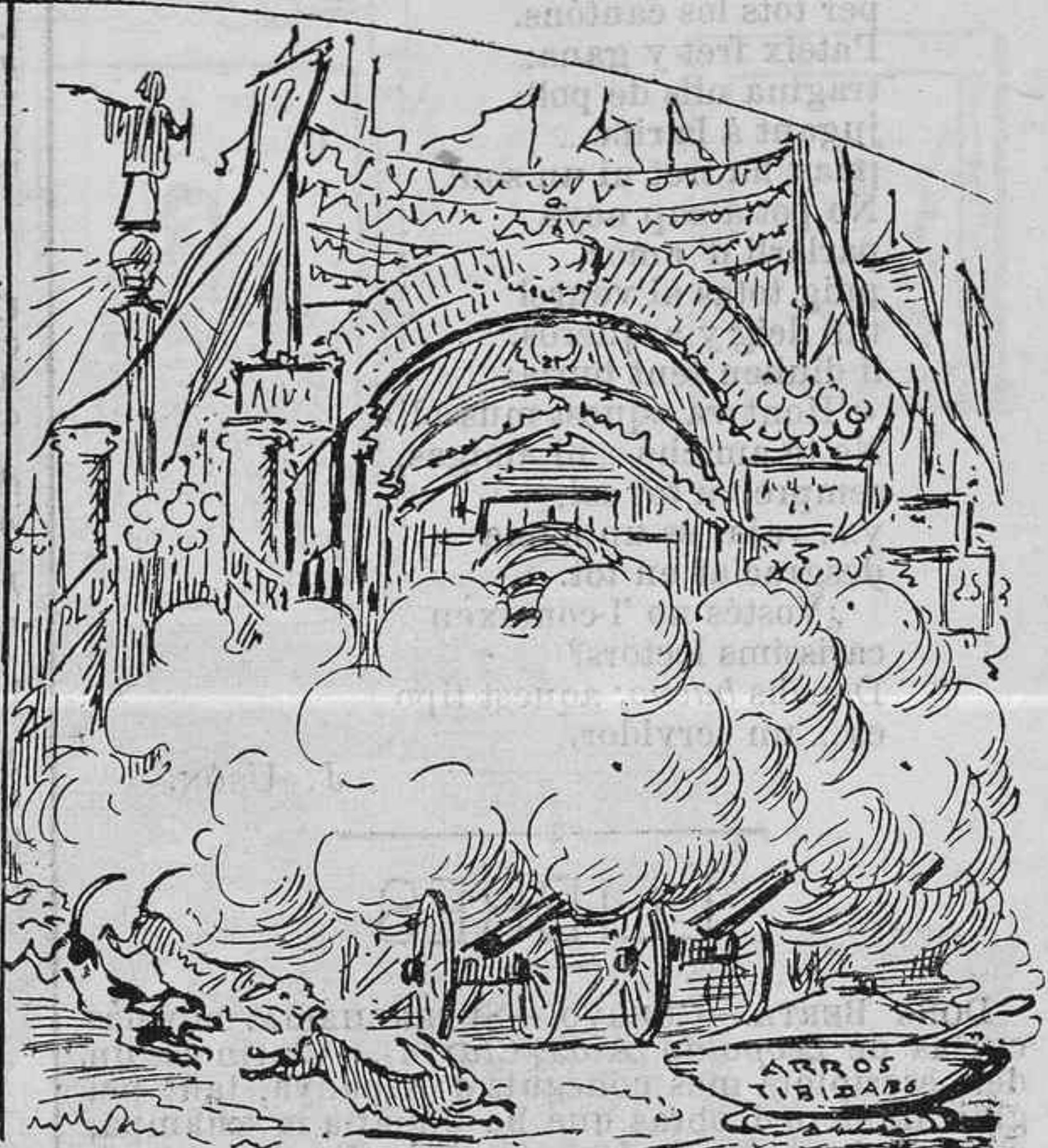
Té orelas de pámpol;

botarut lo có;

DOS PROJECTES DE FESTAS Á COLÓN

Aquest dona tota la importancia al clero y á las antiguallas.

Aquest es més modern, pero resulta complicadíssim y sense novetat.

—Senyor Arcalde, ja sab que á casa no hi ha un clau; per lo tant si vol fer festes, ja pot comensar á fabricar diners.

Opinió de Colón.—Si volen ferme festes, fassim nou, poch y bo. Dolent per dolent, ja n' hi ha prou ab aquest monument que tinch á sota.

té las camas tortas;
 sos peus son de plum.
 Du las calsas curtas,
 tronat lo tarot;
 las botas li riuhen
 per tots los cantóns.
 Pateix fret y gana;
 tragina ulls de poll;
 jugant á la rifa...
 ¡may ha tret ni un sou!
 No pot á cap noya
 parlarli d' amor,
 puig totas al veurel
 tan lleig y asquerós,
 li diuhen fent burla:
 «¡'Hont va aquest mussoll!»
 No té amichs... ni amigas,
 sempre va tot sol,
 y... vaja, es un home
 desgraciat en tot.
 ¿Vostés no 'l coneixen
 caríssims lectors?
 Donchs *bueno*; aquest tipo
 es... un servidor.

J. USÓN.

LLIBRES

DOÑA BERTA.—CUERVO.—SUPERCHERÍA, novelas curtas de Leopoldo Alas (*Clarín*).—Clarín es un dels escriptors més coneguts d' Espanya, tant pel gran número d' obres que ha donat á la estampa, com pél caràcter de las mateixas. En la majoria d' ellas hi predomina 'l temperament crítich, y com á jutjador de las ajenas produccions acostuma mostrar-se sever, agre, algunas vegadas fins sarcástich. Es en aquest punt un escriptor valent que no coneix ni practica respectes. Qui la fa la paga.

Y á pesar dels ressentiments que escrivint en aquesta forma desperta á cada punt, demostra no temer lo desquit, quan deixa de ser crítich pera convertir-se en autor. Porta publicadas algunas novelas, que á pesar de la conjuració del silenci han lograt obrirse camí en l' atenció del públich.

Crech que no deixarà de mereixerla l' últim llibre que acaba de publicar. Las narracions que conté son molt gráficas, molt vivas. Hi predominan en ellas los tons obscurs; pero de un gran relleu.

D.ª Berta, la iluminada senyora que cap á sas vellesas sent renaixer en son cor l' amor matern ab una forsa que arriba á perturbar sas facultats mentals, es una figura interessantíssima y á voltas conmovedora. A pesar de que 's preveu la trista fi que li espera, 'l lector segueix los seus passos ab verdadera emoció, compadeixent de tot cor á aquella pobra víctima de las preocupacions socials.

Guervo es la pintura humorista de un de aquells tipos que assisteixen als enterros y consolan á las familias. Aixís com los enterra-morts donan sepultura als cossos, ells donan sepultura á las ànimas, al dolor y als recorts que deixan las personas al anarse 'n de aquest mon.

Finalment en *Superchería* s' desarrolla una acció que té tant de ingeniosa, com de interessant. Clarín acredita ab aquesta obreta las sévas qualitats de novelista.

Lo llibre está esmeradament editat per la casa de Fernando Fè, de Madrit.

MONOGRAFÍAS DE CATALUNYA per J. REIG VINARDELL.—*Fascicle IV*.—Continúa la lletra B, y compren entre otras poblacions las següents: *Bàscura*, *Bassagoda*, *Batet*, *Begas*, *Belianes*, *Bellcaire*, *Bellesguart*, *Bell-lloch*, *Bellmunt*, *Bellprat*, *Bellpuig*, *Bellver*, *Bellois*, y *Benavent*. Alguns dels articles contenen datos històrichs y fol-lòrichs molt interessants, y altres apareixen ilustrats ab primo-

rosos grabats, vistas de poblacions y monuments. Las monografias del Sr. Reig y Vinardell están cridades á formar un excelent diccionari geogràfic de Catalunya.

APUNTES PARA UN ESTUDIO SOBRE EL LENGUAJE, LA ELOCUCIÓN Y EL ESTILO, por D. Pedro Garriga y Puig.—Es un folleto ple de atinadíssimas observacions, en lo qual se demostra palmariament qu' en lo camp de la gramática fins los més reputats escriptors devegadas ensopegan.

Altras produccions rebudas.

Galeria de catalanes ilustres.—Quadern 13.—Conté la biografia y 'l retrato del célebre escultor catalá Damiá Campeny; deguda la primera al senyor Coroleu y copiat lo segon del que existeix á ca 'la Ciutat, pintat per D. Tomás Moragas.

∴ *Per lograr un tros de pa—¡quantas se 'n han de passat!* Narració catalana de D. Bonaventura Aguiló y Aulestia.

∴ *De la manera como un padre prepara á sus hijos para luchar con la vida*.—Folleto de D. Buenaventura Aguiló y Aulestia.

∴ *D. Quijote de la Mancha*.—Edició Gorchs ab bastardilla espanyola.—Tercer quadern.

∴ *Lo Cassador*.—Monólech en vers original de D. Joseph Martrus, estrenat ab éxit en lo *Teatro Conservatori* de Manresa en Desembre del any passat.

RATA SABIA.

COSAS DE CARNAVAL

Tè unas cosas tan extranyas
 per lo carnaval en Toni,
 que 's disfressa de dimoni
 sense volguer portar banyas.

Mes sa esposa no ho comporta,
 donchs á la ocasió que pot,
 las hi clava, y lo tontot
 sense saberho las porta.

A. ROSELL.

PRINCIPAL

Sembla que no tardará gayre á comensar la temporada la companyia de sarsuela que dirigeix don Eduardo Berges, la qual conta ab un escullit repertori, figuranhi las obras *El rey que rabió* y *La bala del rifle*, novas totalment á Barcelona.

Sembla també que vindrán ab la companyia 'ls Srs. Vital Aza y Ramos Carrión, autors de tantas y tan aplaudidas obras y 'l mestre Chapi, que tan bonica música produheix.

Si ab tots aquets elements no 's reanima 'l *Teatro Principal*, no sé pas que s' haurá de fer per donarli vida.

LICEO

Continúan las representacions del ball *Excelsior*.

La *Monroe*, sens dupte per no ser menos que la Rossi, 'l dia del seu *debut* també va desmayarse, per qual motiu las bailarinas degueren treurela del escenari á pés de brassos.

—Jo també 'm desmayaría, si ellas havian de portarme aixís—deya un gomós dels que no faltan cada nit al *Liceo* á veure aquell bé de Déu de xicotas.

LA NOSTRA GENT.—(Dibuix de Mariano Foix.)

—¡Miratela, Mingol... Lo mateix que la primera bailarina d' aquest ball que diumenje vam veure al Liceyu...

CIRCO

Durant tota la setmana ha fet festa.

Unicament los diumenjes procura rescabalar-se donant funció de tarde y funció de nit.

Dejuni sis dias y ápat de llop á las festas.

ROMEA

A benefici del Sr. Oliva s' estrená un monólech del Sr. Escaler, titulat *M' caso*, que fa riure á la concurrència, gracias á la molta abundancia de xistes que conté.

*
* *

L' estreno de la tragedia *Hidro-mel* que havia d' efectuar-se 'l dimars, s' ha aplassat per aquesta nit.

Per lo tant, ne parlarém la setmana pròxima.

TIVOLI

Continúan las representacions de *El País de la Olla*, reforsadas ab los experiments d' endavinació qu' efectúan cada nit Mr. Kreps y la seva filla, y que son verdaderament notables y sorprendents.

Per tal motiu lo públich no 's cansa, omplint cada nit aquest espayós teatro.

NOVEDATS

La Sirena.

Era esperada ab verdadera ansietat la representació de aquest drama. Se parlava de las hermosas decoracions pintadas per en Soler y Rovirosa, lo primer y més concienzut dels nostres escenógrafos, dels trajos dibuixats per en Labarta, y de la producció mateixa, deguda á la ploma vigorosa que ha escrit *La familia dels Garrigas* y que s' inaugurarà en lo teatro ab una comedia tan bonica com la titulada *Sogra y norá*.

Vingué 'l moment desitjat y 'l teatro estava plé á vessar.

Lo drama de Pin conté cinch actes, y en cada un dels quatre intermedis se promogueren en lo vestibul y 'ls corredors animadas discussions. De manera que l' obra no s' imposa; pero tampoch se sentència á mort. Se discuteix molt: alguna cosa té.

En efecte: los que saben escoltar notan desseguida que 'l Sr. Pin no es un autor vulgar. Se surt de lo trillat, busca formas novas, aspira á presentar quadros de costúms y á pintar personatjes, v emplea un llenguatge realista, sense girar la cara á las majors cruasas.

Pero la escena es la escena. Sempre 'l teatro tindrà exigencias ineludibles. Separarse d' ellas sempre será perillós per l' éxit de las obras representadas. Moltes de aquestas exigencias; lo Sr. Pin ó bé las desdenya ó bé las desconeix. Ell dirá.

Aixis, per exemple, una obra escénica té de tenir certa arquitectura, armonia de líneas y de proporcions, solidés de construcció. En *La Sirena* l' argument, presentat á glops, no interessa, y en ausencia del interés, no conmuu. Lo públich difícilment pot sentir davant de una obra, ab la qual no s' identifica.

Los actes tercer y quart sobran per complert. Son dos intermedis seguits que distreuhen l' atenció del públich. En l' acte quint, l' espectador está fret y contribuheixen encare més á aumentar aquesta fredor las llargas escenas ab que comensa, escenas inútils en aquellas alturas que no serveixen per preparar lo desenllás. Aquest desenllás, per altra part, tampoch satisfá á ningú, per lo que té de violent y monstruós.

No falta argument en *La Sirena*, lo que si hi falta es trassa per desenvoluparlo en forma escénica: lo que s' hi troba á menos es aquell *crescendo* qu' es lo secret dels éxits. L' autor s' enamora del de-

tall y descuida 'l conjunt, la condició primordial de tota producció destinada al teatro: 'l desarrollo de l' acció.

Per altra part perjudica molt á *La Sirena* la seva falta de caràcter. Difícilment podria classificar-se. Té escenas de sainete, com las borratxeras del sargistá y las equivocacions de la Sorda, ne té de comedia, ne té de drama, ne té de melodrama y fins ne té de tragedia. En l' acte quart se canta un tango y 's balla, y aixó, perque en l' obra hi haja de tot, recorda á la sarsuela.

En conjunt l' obra produheix un efecte extrany. Nos' imposa ab franquesa, no 's fa simpática, y no obstant provoca discussions, perque son innegables las qualitats d' escriptor que al Sr. Pin distingeixen, y aquestas despuntan á cada moment, ara ab un rasgo ben observat, ara ab una frasse arrancada al llenguatge vulgar qu' esclata com una bomba.

*
* *

A pesar de las condicions escénicas de *La Sirena*, l' obra 's representarà molt y tot Barcelona l' anirà á veure, may siga sino per lo gran esmero ab que ha sigut posada.

Quatre preciosas decoracions ha pintat en Soler y Rovirosa, lluhint en totas ellas sas grans dots d' escenógrafo. La del primer acte, representant un tros de platja de un dels nostres pobles de la costa de Llevant, es una preciositat. La del tercer acte resolt per enter lo problema de la presentació de un barco corpóreo sobre l' escenari. ¡Quina ilusió de realitat produheix!.. Aquell barco farà anar á tothom al teatro. Notable y molt característica es també la que representa un *bohío* de Cárdenas; y l' última, ó siga l' entrada de un cementiri de poble al costat de un temple románich, ab vistas al mar, es un quadro extraordinariament hermós. No pot arribar mes enllá l' ilusió óptica que produheix, ni pot ser mes fondo 'l sentiment de melancolia que inspira.

Molt propis de l' época son los trajos que ha dibuixat lo Sr. Labarta, aixis com també 'ls diversos accessoris que figuran en tot lo curs de la representació.

L' obra molt ben dirigida y notablement ensajada, acredita la direcció escénica del *Teatro de Novedats*, confiada al Sr. Tutau, aixis com també 's fan dignes de aplauso 'ls numerosos actors que hi prenen part, per la notable interpretació que donan al conjunt. Tots ells están perfectament identificats ab lo paper que representan, y 's fonen dintre del efecte general de la representació.

En aquest punt lo *Teatro de Novedats* va per molt bon camí, y no li escassejarán los seus aplausos tots los aficionats á que las obras teatrals sigan posadas conforme la lley de Déu mana: ab molta veritat y ab una gran correcció.

CATALUNYA

A benefici de 'n Palmada va estrenarse un sainete dels Srs. Moragas y Alvarez, titulat *El final de un llo*, y que ve á ser una graciosa parodia de *El prólogo de un drama* d' Echegaray. Sigué rebut ab aplauso y 'l públich que omplla 'i teatro volgué coneixer lo nom dels autors.

Molt bona acullida alcansá també 'l monólech catalá original de D. Joseph M.ª Pous, titulat *Barcelona de nit*, que feu riure á la concurrència, y valgué al seu autor aplausos y 'l ser cridat á la escena.

*
* *

Dimars s' estrená *El Centinela*, original dels senyors Pastor y Marqués, que son los autors matei-

vos del celebrat *Monaguillo*. L' inconvenient del *Centinela* no es altre sino que *El Monaguillo* se li hagués anticipat. Aixó no vol dir que l' obra no siga divertida; pero está per sota de l' altra, y 'l públich diu:—¿Per qué no ha de valer tant ó mes? Perque ab las obras escénicas succeheix com ab los melóns: lo primer que 's necessita es ensopegarlas.

N. N. N.

CONXORXA DE DOS MUNICIPALS

—¿Cómo vamos Anastasi?
 —Hombre ya lo puedes ver.
 —¿De plantón?
 —Aquí hecho un poste:
 ¿y tú?
 —A llevar un plech.
 —No he visto vida más perra,
 todo el *sant dia á pié dret*,
 si llueve, toma la *plucha*,
 y si hace *vent venga vent!*
 Desde esta esquina á la plaza,
 de la plaza á *cal Uauner*
 que es el Alcalde de barrio,
 (por cierto, hombre muy de bé.)
 Por poco que te distraigas,
 gran rapa-polvo de Aleu
 ó ramalazo del cabo
 ó del que acude primer.

¡ECCE-HOMO!

Ha plegat á quarts de vuyt,
 ha corregut á vestirse,
 s' ha encasquetat aquest nas
 y ara, al ball... ¡á divertirse!

CARNAVAL DE 1892

Figurins de LA ESQUELLA

Trajo de Quaresma.

—¿Tienes razón, Anastasi!
 —Floro, estoy ya de *servey*
 harto hasta los cabellos,
 pero no sale *res mes*.
 —¿Y ese Aleu?....
 —¡Hombre no me hables!
 él si que ha *sacado el bé*,
 buenas brevas y á paseo
 por la Rambla y en *charret*.
 —¿Tiene buena *tripa el tío!*
 —Si la tiene, á *fé de Deu!*
 —Que vayan *sonando els musichs*.
 —Que toquen, dichoso él!
 Si no fuese la familia
 Floro, pero tengo un *feix!*
 la esposa y cinco criaturas
 y suegra de *mes á mes*.

Por suerte aun el barrio ese es un barrio muy *quiet*, pues de parecerse al punto de la calle de Ponent, no había de resistirlo: aquello era una babel! Riñas, ladrones, incendios, chicos *chugant pel carrer*, y la lengua de las *chinchas*, que lengua *Mare de Deu!* Al pasar las muy indinas haciéndose así *el distret*, me ponían hecho un *Llatze* de algodón, *de cap á piés*.
—Nada, gangas del oficio!
—Ser escarnio de la *chent*, de la *chentuzza* que ignora una autoridad lo que es. Tú si que has tenido suerte ¡ordenanza!

—Ya lo ves.

Mas también subí el Calvario como puedes suponer. Con decirte que unos días *el carretó* acompañé, creo haber dicho bastante:
—Y de sobra, no hables *mes!*
¿Cómo te las compusiste para lograr lo *que tens?*

—¡Un buen padrino, Anastasi!
—¡Ah sin *padrí* no hay *bateig!*
—Me recomendó al Alcalde...
¿Quién dirías?

—¡Yo que sé!

—Hombre, aquel del sombrero!...
—¿Cómo! ¿aquél *rechidoret?*
—Si chico, sí, él, el mismo.
—¿Pues tiene influjo?

—¡Ya ves!

—Yo bien quisiera salirme de *pasechar tants carrers*, pero no conozco á *naide!*
—Sin padrino, es un *mal plet*.
—No creas, pongo los medios: yo á todo *bicho vivent* de la *Casa gran* saludo muy amable, muy cortés. Conozco á uno no creas...
—¿*Rechidor?*

—Pues ya se vé,

y le conozco de cuando era yo un *trist chornaler* que iba á comer en su casa; pero hoy día, *casualment*, como *ni pincha ni corta* me dice,—No puch fer res.
—¡Serán cábalas!

—¡Que cábalas!

se metió en ese pastel de la *conchura* y no puede *pedir nada enterament*.

—Entonces, chico, paciencia.

—No me falta como ves y es menester tener mucha, para hacer lo que estoy *fent*.

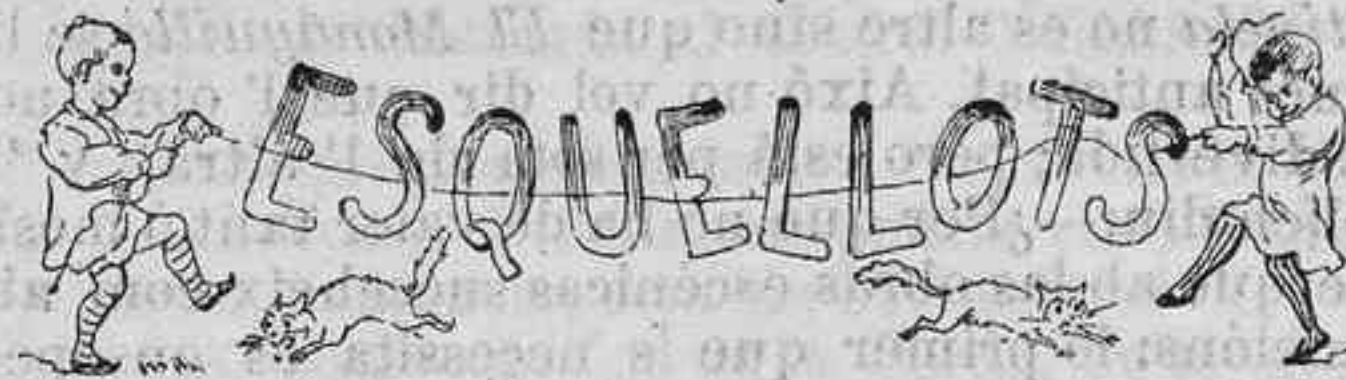
—Mira, te llama el *llaonero*

—¡Voy!

—Floro hasta más ver.

—Adiós y hasta otra vista: las diez, como vuela el *temps!*

L' HEREU D' HORTA.

Un bon consell.

A tots los que tingan á casa seva papers vells los hi recomano que se 'ls mirin bé. Podria succehir qu' entre 'ls tals papers hi trobessin per casualitat algun títul que 'ls dongués dret á aspirar en part ó partida á la propietat de la Plassa de Catalunya.

Jo fins hi arribat á creure que á aquella plassa tothom hi te dret,

Y 'm fundo, per dirho, en lo gran número de personas que van assistir la senmana passada al despaig del arcalde, responnent á la convocatoria publicada al efecte, y presentant títuls de propietat en tan gran número, que deu vegadas l' área de la plassa no bastaria á satisfacer á cada hù dels aspirants.

Y com allí ahont n' hi menjan 100, n' hi menjan 1000... res: lo que hi dit: qui tingui papers vells, que 'ls miri bé y que reclami.

* * *

Una solució.

Confesso que no es meva; qui va dárme la es un amich de totes las ideas conciliadoras.

Proposava 'l tal subjecte que 's donés satisfacció á tots los propietaris actuals y á tots los demés qu' en lo successiu poguessen presentarse, urbanisantla á sostres.

¿Avuy, per exemple, tenim propietaris per omplir la plassa deu vegadas? S' hi construheixen deu sostres, y se 'ls hi reparteix lo que 'ls pertoca.

¿Venen novas reclamacions? S' hi fa un sostre mes, y un altre al damunt si es necessari. Y aixis successivament.

Lo que es anant cap amunt, la Plassa de Catalunya no trobaria limits.

Ignoro si á Madrid se gasta un sol sello de correu.

En tot cas, si algú n' arriba á gastar, qui de tal manera derrotxi 'ls cèntims inútilment, mereix lo nom de tonto solemne de primera classe.

Existeixen á Madrid tantas bretxás; son tantas las entitats que disfrutan franquicia de correu, que res mes fácil que fer circular tot lo que 's vulgui, sense necessitat de franquejarlas.

Aixis, en aquesta forma, pels ministeris, pel Senat, pel Congrés, per tal ó qual dependencia oficial s' envian cartas, circulars comercials, prospectes y fins paquets de llibres.

Pero ¡qué s' hi há de fer!.. Alguna ventatja ha de reportar lo viure á Madrid!..

* * *

Donchs be: per lo que toca á Barcelona s' está organisant una exposició de industrias artísticas, y l' Ajuntament acut al govern suplicant la franquicia de correus per cursar tots los documents relacionats ab la tal Exposició.

Aquesta pot contribuir de un modo poderós á difundir la ilustració, á realisar las arts, á millorar la industria. Aixó es evident.

Donchs lo govern, á pesar de serho, respon á la sollicitud del Ajuntament, donantli carpetasso.

¡Bons están á Madrid per protegir las arts bellas industrials!..

Lo que allá protegeixen, si á cas, son las malas

arts... y en quant á industrias, la única que prospera es la de las gorras.

Variants sobre 'l rótul colocat en la part superior de una certa casa que s' acaba de construir:

«La Fe fortifica;
la esperansa vivifica.»

Primera:

«La Fe fortifica;
la guardiola s' ompla de mica en mica.»

Segona:

«La Fe fortifica;
«Ab cert, juheus ¡ay trist del que s' hi fica!»

Tercera:

«La Fe fortifica.
«La Esperansa es una estanquera molt bonica.»

Quarta:

«La Fe fortifica:
«Una fortuna molt grossa no s' explica.»
¿No es veritat que en la gran majoria tots aquests lemas son utilisables?»

Crida l' atenció dels aficionats á la pintura lo magnífich y espayós aparador que acaba de inau-

CARNAVAL DE BARCELONA

La figuereta d' aquest any.

gurar la antigua y acreditada casa Bassols, carrer d' Avinyó, cantonada á Sobradiel.

Es un aparador que 's recomana als artistas per sas especialissimas condicions de llum y visualitat, y ab lo cual creyém que la casa Bassols pot prestar grans serveys á tots los que desitjin exposar y fer lluhir sas obras.

Entre las cartas que de Catalunya diariament publica *La Renaixensa* n' hi vaig llegir una de Premiá de dalt, segons la qual un industrial de aquella població ha inventat un aparato aplicable á tot rellojje despertador, en virtut del qual, lo despertador no sols repica sino que ademés encén un llum sense intervenció de la má del home.

Ja no falta sino que l' invent s' amplihi una mica més, y que l' aparato á més d' encendre llum, desfassi 'l xocolate y torri 'l llonguet.

Aixís seria digne rival de aquell canó de artilleria, que matava al soldat enemich, l' amortallava, l' enterrava y li cantava las absoltas.

Veig que 'ls propietaris del Liceo se preparan pera treure á subasta la explotació del gran teatro resolt á concedirlo á una empresa veritat, que al mateix temps que compleixi 'ls compromisos ab los artistas y 'l públich, respóngui á las exigencias que l' art imposa.

Una pregunta, si no es indiscreció:

Cas de que entri una empresa conforme ¿están disposats los propietaris á deixarli de fer la competencia, venent á taquilla y pel séu compte las localitats de que disposan?

Desenganyarse: porque al Liceo pugui haverhi una mica d' art, es necessari qu' entre 'ls propietaris hi haja una mica de desprendiment.

Avuy divendres, déu haver comensat al Saló Parés la subasta dels quadros deguts als socios del Círcul Artístich, ab qual producte ha de aixugarse 'l déficit que deixá l' any passat lo ball de Llotja.

En la exposició de las obras que han de subastarse, n' hi figuran algunas verdaderament notables.

Avis á las personas aficionadas á adquirir obras artísticas á preus arreglats.

S' ha publicat un folleto apropósit de la desaparició dels restos de Roger de Lluria del sepulcre que havia de tancarlos en lo monastir de Santas Creus.

De la lectura del folleto 's desprén que á ningú pot imputarse ab datos suficientes la culpa de semblant escándol.

Pero... *mi capa no parece.*

Es á dir: los ossos del héroe catalá han desaparecut.

Com hi ha mon, tinch curiositat de arribar al dia del judici final, quan tots los mortals sigan cridats á lo Vall de Josefat, per veure per quin cantó surten los ossos del famós almirall.

Avuy, per exemple, 's procedeix á la benedicció en tota regla del nou vapor titolat *Juan Forgas*, y l' endemá, al efectuarse á la carga del mateix, s' ensorra un bao de la bodega, prenenthi mal de més ó menos consideració set infelissos treballadors.

Jo no sé, si cas de no haverse benehit lo vapor, hauria ocorregut aqueixa desgracia.

Pero lo que si pot assegurar-se es que la desgracia ha succehit á pesar de la benedicció.

Per lo tant, á tots los que digan que aquestas

ratllas son poch respectuosas ab las prácticas eclesiásticas, permétinme que 'ls respoungui invocant aquell adagi castellá:

«A quien Dios se la dé, San Pedro se lo bendiga.»

L' arcalde de San Martí de Provencals ha prohibit de una manera terminant que durant lo present Carnestoltas ningú puga sortir al carrer portant careta.

¡Lo que té la por á la competencial!...

Perque, senyors, ¡quants y quants cacichs corren per aquests mons de Déu, disfressats d' arcalde!...

Ja no dirán que l' entarugat de la Rambla no sigui útil per alguna cosa.

La proba es que cada nit s' hi estableix una verdadera academia de patinadors.

Y s' hi doná cada relliscada....

Un redoli:

Tarugo... igual á pistrinch.

Y pistrinch á Skating Ring.

Aprenquin á envellir.

Ha mort á Bilbao víctima del trancasso una vella de cent anys, que vivia en companyia de una seva filla de vuitanta.

¿Es possible que pegant sobre una pell tan dura, al Sr. Trancasso no se li haja trencat lo garrot?..

Fillas d' Eva

Fot. A. Bassano.—Londres.

—¿Vestida aixís se 'n va al ball?

—¿Y no 's tapa res? ¡Ay mare!

—Está clar que 's tapparà...

—Deurá taparse... —La cara.

Mentres Rubinstein desprecia las contractas ventatjoses que se li fan per anar á América á donar concerts, no falta, si bé 's tracta de un art distint, qui las aprofita.

Me refereixo al espasa Mazzantini, que anirá á Chicago á admirar á tots los concurrents á la exposició ab la seva maestria en l' art de despatxar toros.

Al tornar de América, pensa tallarse la queta. Senyal segura de que ja s' haurá fet los seus.

Van á Chicago además, una companyia de sarsuela séria, un' altra de treball curt y un' altra de dramática.

Igualment treballará en dit lloch una secció de artistas flamencs.

¡Quina gloria no alcansará Espanya mostrant tot aixó!

Els que vagin inventant màquines y aplicacions de la electricitat y otras diabluras per l' istil...

¡Infelissos!.. ¿Quán sabrán ells arrancarse ab unas sevillanas ó ab un zapateado ó ab unas seguidillas?..

—A la Xina—deya un viatjer—los condemnats á mort troban fàcilment y per poch diners qui 's presta á sufrir la pena per ells.

Un que s' ho estava escoltant exclamá:

—¡Deixarse matar per un altre!.. ¡Vaya una manera mes estrafalaria de guanyarse la vida!..

Se diu qu' en una de las próximas sesiones se presentará á l' Ajuntament de Gracia un dictámen relatiu á la construcció de un cementiri nou, precisament fora del terme municipal y en un siti de las més péssimas condicions.

Si tan dolent es lo siti, lo que fan los regidors més que construí un cementiri ¿sabs qu' es? ¡Construí un mort!

A LO INSERTAT EN L' ULTIM NUMERO.

- 1.ª XARADA 1.ª—Es-ca-ma-va.
- 2.ª ID. 2.ª—Lo la.
- 3.ª ANAGRAMA.—Drapé—Pedra.
- 4.ª ACENTIGRAFO.—Matalás—Mátalas
- 5.ª TRENCA-CLOSCAS.—Sogra y Nora—La Viudeta —Pin y Soler.
- 6.ª LOGOGRÍFICH NUMÉRICH.—Verónica.
- 7.ª GEROGLÍFICH.—Com més punxas més misteris.

XARADAS

I
Jo un dia vaig visitar

LOPEZ-EDITOR, Rambla del Mitj, número 20, Llibrería Espanyola, Barcelona. — Correu - Apartat, Número 2.

!!! Acaba de publicarse!!!

GUIA DE ESPAÑA Y PORTUGAL

por
EDUARDO TODA

Con un mapa de la Península y planos de las principales ciudades.

Un tomo en octavo esmeradamente impreso y ricamente encuadernado

DIEZ pesetas

Preu: DOS ralets

SERAFÍ PITARRA

A VAQUERA DE LA PIGA ROSSA

Ilustrada per Manel Moliné

Preu: DOS rals

J. Pin y Soler

Drama en quatre actes y un quadro

Preu: DOS pessetas

LA SIRENA

La Sonata de Kreutzer.	Por el Conde Leon Tolstoy.	Pesetas 3
Marido y Mujer.	»	3
Dos generaciones.	»	3
El ahorcado.	»	3
El principe Nekhli.	»	3
El Cabecilla.	» Barbey d' Aureville.	3
Recuerdos de mi vida.	» Wagner.	3
Querida.	» Goncourt hermanos.	3
Renata Mauperin	»	3
Humo.	» Turguenef.	3
Las veladas de Medan.	» E. Zola.	3

NOTA. — Tothom que vulga adquirir qualsevol de ditas obras, remetent l' import en libransas del Giro Mutuo, ó bé, en sellos de franqueig al editor López, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebrà á volta de correu franca de port. No responém d' extravíos, no remetentademés 3 rals pèl certilicat. Als corresponsals de la casa se 'ls otorgan rebaixas.

lo temple de *Dos tercera*
y d' allí 'm vaig aussentar
ab una gran borratxera.

Potsé 'l *total* te farà
passá aquest entorpiment
pensava en aqueil moment,
y un cigarro 'm vaig fumà.
Per distreurem, carambolas
volia fer en un billar,
y ab lo *hu-tres* vinga tocar
en tot lloch menys á las bolas.

Mon determini á la fi,
al veure que no 'm passava
la *turca* que 'm perturbava,
fou de anarmen á dormi.

L' endemà la *febra* aquella
no tenia, vaig alsarme,
una *dos-hu* vaig posarme
y vareig llegir «La Esquilla»
y ab una xarada hermosa
feta de un tal Asmarats,
qu' es un dels mes esmerats
pera fer aquesta *cosa*,
vaig passá un rato dels bons,
y pel rato que 'm va dar,
alegre 'l vull obsequiar
dantli... gracias á millóns.

EMILIO SUNYÉ.

II

Te una *hu-dos-tercera-quarta*
la filla de Donya Sió,
y un dia la *Hu-dos-quinta*
li va pegar de debó.

Mes com qu' es *quart-quart* y *hu-quinta*,
quan plora, de un modo fort,
la gent *dos-tres-quart-quint* prompte
feu de la porta al entorn.

Y al sapiguer la senyora
lo motiu del esbalot,
va dir á la seva filla:

—Fort, no haguesis fet cap *tot*.

DOMINENGO BARTRINANGA.

ENDAVINALLA

¡Veyas quina *cosa*!
¡Y que n' es d' extranyal!
Pica y no te bech;
vola y no te alas.

F. HOSPITAL.

ANAGRAMA

Fa ja temps que vaig llegir
que un tren á un *tot* va xafar,
perque temps no va tenir
per la *total* traspassar.

J. ARAN Y GAYA.

TRENCA CLOSCAS

R. CUDEO
ROMA

Formar ab aqueustas lletras lo titul de una pessa catalana.

A. VILALTA Y R.

ROMBO

```

      .
     . .
    . . .
   . . . .
  . . . . .
 . . . . .
. . . . .

```

Primera ratlla vertical y horisontal: consonant.
—Segona: peix.—Tercera: Arbre fruyter.—Quarta:
nom d' home en diminutiu.—Quinta: objecte de
pesar.—Sexta: negoció.—Séptima: consonant.

TRES TOREROS.

LOGOGRIFO NUMÉRICH

- 7.—Vocal.
- 9 2.—Nota musical.
- 7 8 2.—Carrer de Barcelona.
- 1 3 8 8.— » »
- 6 2 1 5 9.— » »
- 6 7 4 7 8 9.— » »
- 6 7 1 4 5 1 9.— » »
- 6 1 3 2 8 8 5 9.—Poble calalá.
- 1 2 3 4 5 6 7 8 9.— » »
- 4 2 7 9 6 7 1 7.—Nom d' home.
- 4 7 8 7 1 5 9.— » de dona.
- 5 8 2 9 5 7.— » d' home.
- 8 8 5 1 9.—Poble catalá.
- 9 2 8 9.— » »
- 9 7 8.—Nota musical.
- 7 9.—Poble catalá.
- 3.—Vocal.

PEP SERRA.

GEROGLÍFICH

× D.

I

I

L I

D.

I

Jo.

LA PORTERA

¡M' ha tractat de batxillera!...
¡Qu' es ximplet aquest vellot!
Y donchs ¿per qué soch portera
sinó per ficarme en tot?

Barcelona.—A. López Robert, impresor.—Asalto, 63